

derwijs en de beschikbaarheid van gespecialiseerde trainingen. Sterk presteren op hoger onderwijs en training is van belang om complexe taken uit te kunnen voeren, snel aan te kunnen passen aan een veranderende omgeving en continu bij te leren. Er zijn ook verbeterpunten. Zo geven het Duitse en Amerikaanse bedrijfsleven meer uit aan onderzoek en ontwikkeling, is er meer ruimte om te innoveren en zijn meer onderzoekers en technici beschikbaar dan in Nederland.

WEGENNET

Een indicator die er voor Nederland in positieve zin nog meer uitspringt dan onderwijs en innovatie, is de infrastructuur. Regelmatig terugkerende files, omleidingen en opgebroken wegen doen wellicht anders vermoeden, de Nederlandse infrastructuur scoort uitstekend. De wegen, het spoornet en het luchtverkeer behoren tot de beste in de wereld. De Nederlandse havens hebben die topositie inmiddels al bereikt.

De onderzoekers naar de concurrentiekracht per land geven aan dat een uitgebreide en efficiënte infrastructuur belangrijk is voor het functioneren van de economie. Zij wijzen erop dat in het verleden beter verbonden dorpen en steden welvarender zijn geweest. Of het nu gaat om de havens en verharde wegen in de klassieke oudheid, de zijderoute die China met Europa verbond of de Europese en Amerikaanse spoorwegsystemen in de negentiende eeuw, infrastructuur faciliteerde de uitwisseling van ideeën en producten. Meer, goedkopere en snellere vervoersvormen, naast de digitale mogelijkheden, werken die uitwisseling verder in de hand.

Een blik op de data leert dat lang niet ieder land de infrastructuur op orde heeft. Met name opkomende landen laten daardoor economische potentie liggen. Een armetierige infrastructuur maakt een land onnodig kostbaar en belemmert binnen- en buitenlandse

handel. Met investeringen in wegen, havens en elektriciteitsvoorzieningen is over het algemeen een snelle impuls te geven aan de productiviteit. Opkomende landen kunnen succesvolle technieken en technologieën van volwassen economieën kopiëren. Wanneer imiteren niet langer werkt en de technologiegrens in zicht is gekomen, is verdere vooruitgang alleen te boeken door innovatie, waar de koplopers van de ranglijst in uitblinken.

ROMPSLOMP

Hoewel Nederland goed scoort op de meeste van de twaalf pijlers die het concurrerend vermogen bepalen, zijn er ook duidelijke achterblijvers. Zo is de moeilijke toegang tot financiering een van de grootste belemmeringen om zaken te doen. Nederland staat daarin niet alleen. Ook in veel andere Europese landen is het moeilijk om financiering aan te trekken. En dat remt de mogelijkheid om ideeën op de markt te brengen.

Andere factoren die het bedrijfsleven in de weg staan, zijn terug te vinden op de arbeidsmarkt, in het belastingstelsel en bij de

OPKOMENDE LANDEN KUNNEN SUCCESVOLLE TECHNIEKEN EN TECHNOLOGIEËN VAN VOLWASSEN ECONOMIEËN KOPIËREN

overheid. Zo hebben bedrijven beperkte flexibiliteit om lonen vast te stellen en personeel aan te nemen en te ontslaan, zijn belastingregels complex, belastingtarieven hoog en is sprake van inefficiënte overheidsbureaucratie.

Dit zijn direct ook zaken die knellen bij de andere landen die hoog op de concurrentieranglijst staan, waardoor bedrijven minder snel kunnen inspelen op kansen en minder makkelijk ideeën kunnen testen. Een verklaring is dat wet- en regelgeving bedoeld is om bepaalde groepen, zoals

werknemers, te beschermen. Dat maakt hervormingen politiek gevoelig. De op een na slechtste score, na het vaststellen van lonen, is de beleggersbescherming. Op dit deel terrein doen landen als Zimbabwe en Nepal het nog beter.

VERBETERING

Alles overziend is Nederland sinds de concurrentieranglijst van een jaar eerder drie plaatsen omhoog geschoven. Daarmee is het de snelste stijger binnen de top tien. De inhaalmogelijkheden zijn voorlopig nog niet uitgeput. De arbeidsmarkt kan flexibeler, het begrotingstekort kan nog verder worden teruggedrongen en op het gebied van innovatie zijn er toch verbeterpunten. Nieuwe ideeën, producten, diensten en processen moeten het technisch haalbare verder oprekken.

Op het eerste gezicht heeft Nederland op de wereldranglijst voor concurrentiekracht nog slechts vier plaatsen te winnen. Maar ieder land dat de top heeft bereikt op een deel terrein, zet automatisch een nieuwe standaard voor de rest. Ook voor Nederland blijft er werk aan de winkel.

NEDERLAND STIJGT OP DE MONDIALE LIJST VAN DE MEEST CONCURRENTIE ECONOMIEËN

